Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 115. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 19-го ЧЕРВНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 19, 1985 No. 115. VOL. XCII

Відбувся XIУ З'їзд УНДС в ЗСА

Ню Йорк. — В суботу, 18-го травня, тут в приміщеннях катедри св. Володимира відбувся XIУ З'їзд Українського Національно-Державного Союзу (УНДС) в ЗСА. Голова Головної Управи Іван Самійленко, привітавши делегатів та гостей, відкрив наради з'їзду.

Перед початком офіційної програми з'їзд вшанував пам'ять однохвилинною мовчанкою Головного Отамана і голову Директорії УНР Симона Петлюру. На пропозицію голови з'їзд вшанував пам'ять і жертв московсько-большевицького ґеноциду в Україні — проводу СВУ-СУМ, УАПЦеркви на чолі з Митрополитом Липківським та сотні тисяч родин українських національно свідомих хліборобів вивезених в концтабори смерти 55 років тому. З'їзд вшанував також пам'ять і членів УНДС в ЗСА, які відійшли у вічність за час останньої каденції.

Після цього нарадами з'їзду провадила одноголосно обрана Президія в складі: інж. Павло Лимаренко — голова, інж. Борис Качуровський — заступник та Олександра Узонів — секретар.

Перед початком офіційної частини нарад були заслухані усні та письмові привіти. Проф. І. Самійленко передав привіт від Президента ДЦ УНР в екзилі Миколи Лівицького та Централі УНДС, інж. П. Лимаренко привітав від Президії УНРади та передав, по дорученню, привіти інж. М. Никіша від Уряду УНР в екзилі і редакції місячника „Мета" та від д-ра Теодозія Онуферка, державного секретаря, інж. Б. Качуровський привітав від Об'єднання Прихильників ДЦ УНР в ЗСА, а д-р Г. Янішевський і д-р З. Плітас від Об'єднання в Канаді; зачитано привіт від основника УНДС інж. Д. Дмитренка, а мґр Н. Лівицька-Холодна привітала від д-ра А. Мірошниченка з Каліфорнії.

З огляду на несподівану і надзвичайну поважну причину, яка перешкодила Президентові М. Лівицькому прибути на з'їзд, слово в його імені виголосив І. Самійленко. Президент, будучи одним із чільних основників УНД та його довголітнім головою, пригадав делегатам ту провідну ролю, яку відіграв УНДС у створенні УНРади в 1948 році та в розбудові ДЦ УНР в екзилі.

Далі з'їзд заслухав доповідь голови Централі УНДС, І. Самійленка на тему „65-та річниця ДЦ УНР на чужині". Доповідач зробив огляд героїчного змагу за волю і державну незалежність українського народу в 1917-20 роках і пізніше. Він підкреслив ті головні причини, які привели до трагічної поразки, за які український народ заплатив і платить морем крови і жахливою неволею уже 65 років.

Після дискусії учасники з'їзду були запрошені до обіду, господинею якого була Д. Самійленко разом з М. Задоянною.

У другій частині з'їзду були заслухані звіти уступаючої Головної Управи та Контрольної комісії. Звітували: І. Самійленко та П. Крамаренко, заступник голови. Від Контрольної комісії звітувала М. Самойлів.

Після дискусії з'їзд виніс уступаючій управі вотум довір'я з подякою та заслухав звіт Номінаційної комісії й перевів вибори до керівних органів УНДС на слідуючу каденцію.

Окремим голосуванням з'їзд обрав одноголосно на голову Управи УНДС в ЗСА інж. Петра Крамаренка, а потім членів; Юрій Храневич, заступник Юрій Лютий, секретар, Маріяна Задоянна, скарбник, Віктор Росинський організаційний референт; до Контрольної комісії: І. Самійленко, П. Ламаренко М. Самойлів; до товариського суду: Михайло Кучер, Богдан Данко, Б. Качуровський. На пропозицію інж. П. Крамаренка з'їзд одноголосно обрав почесним головою УНДС в ЗСА проф. І. Самійленка.

Звідомлення за Резолюційну комісію подав І. Самійленко. Резолюції з'їздом були одобрені з тим, що при остаточнім редаґуванні її мають бути включені пропозиції, які були подані дискутантами під час обговорення звітів.

З'їзд доручив Президії вислати привітання Президентові ДЦ УНР в екзилі М. Лівицькому та голові Уряду УНР д-рові Ярославові Рудницькому з нагоди його 75-ліття народження.

В кінці праць з'їзду новообраний голова П. Крамаренко подякував за висловлене йому дорів'я та закликав членів УНДС до спільної і братньої співпраці.

З'їзд закінчив свої наради відспіванням українського національного гимну.

М. Матусевич і М. Маринович працюють на заспанні

Джерзі Сити, Н. Дж. — Агентство ЮССР Нюз Бріф поінформувало що два українські активісти, які тепер на засланні знайшли собі фізичну працю.

Микола Матусевич тепер працює з вантажниками на фармі біля Чіти в Бурятській АССР на монгольському кордоні. М. Матусевич, 37-літній історик, був заарештований в 1977 році і його засуджено на сім років праці в таборі та п'ять років заслання. Його заарештовано за те, що він був співосновником Української Гельсінкської Групи (УГГ).

Другим активістом є Мирослав Маринович, який обороняв Матусевича. М. Маринович тепер працює фізично десь в Казахстані. 36-літній Маринович, який є електричним інженером, також був співосновником УГГ. Його засудили на 12 років.

Комітет Тисячоліття плянує пленарні наради на серпень

Філядельфія. — Деякі члени Ділового комітету і голови поодиноких комісій Крайового Комітету для Відзначення 1000-ліття Християнства в Україні обговорили деякі аспекти заплянованого відзначення цього ювілею під час нарад в суботу, 1-го червня, тут в Архиепархіяльній канцелярії.

В нарадах взяли участь: голова Президії д-р Юрій Старосольський, голова Ділового комітету проф. д-р Юрій Солтис, проф. д-р Петро Стерчо, проф. д-р Богдан Гнатюк, Евген Стахів, Евген Івашків, Уляна Дячук, Василь Пастушок, ред. Богдан Катамай і ред. Зенон Снилик.

Учасників привітав коротким словом Митрополит Стефан Сулик, в якому заохочував до посиленої праці для гідного відзначення ювілею.

Нарадами проводив д-р Ю. Солтис, а коротке слово виголосив також д-р Ю. Старосольський.

Узгіднено, що голови поодиноких комісій є членами Ділового комітету, передискутовано структуру комітету і його правильник, розглянено можливості і доповнення комісій, а то й створення нових, зокрема молодечої, потребу створення бюр у Ню Йорку і Вашінгтоні, збіркова акція, організування місцевих комітетів по громадах тощо. Плянується скликання ширших пленарних нарад в половині серпня з участю вже тоді повного комітету.

Довша дискусія розвинулася над прийняттям офіційної назви комітету. В основному учасники висловили два погляди: один — щоб в назві комітету наголосити „Тисячоліття Християнства в Україні" і в цей спосіб уникнути існуючої мовної контроверсії щодо слова „хрищення" („хрещення") та не включати в назву слова „Русь" з уваги на можливе його спотворення англомовною пресою; другий погляд — включити слово „Русь" у назву і тим підкреслити історичну тяглість „Русь-Україна".

Цю та інші справи обговорюватимуть члени Ділового комітету на своїх наступних нарадах, що їх заплянувано на суботу, 13-го липня.

Відбулися перевибори Дирекції УНДому в Ню Йорку

Ню Йорк. — У зв'язку з відновленням і перебудовою згорілого осінню 1984 року Українського Народного Дому, тут відбувся ряд засідань його дотеперішньої Дирекції та уділовців.

Завершенням їх були вибори до Дирекції УНДому, які відбулися при кінці травня ц.р.

У висліді голосування обрано Дирекцію в такому складі: Евген Стахів — голова, Роман Данилюк — заступник голови, Володимир Саляк — секретар, Іван Винник — касир і Микола Хоманчук — заступник касира.

Новообрана Дирекція має за завдання завершити перебудову Українського Народного Дому, на що нетерпеливо чекає українська громада того міста.

РОЗКРИВАЄ ПРАЦЮ СОВЄТСЬКИХ ШПИГУНІВ В КАНАДІ

Оттава. — В останніх 20-ох роках совєтські шпигуни, зокрема аґенти КҐБ мають гарне поле для полювання", — заявив Любор Зінк, чехо-словацький журналіст, який живе в Канаді від 1950 року, а тепер є канадським громадянином і знавцем совєтського шпигунства і совєтської проблематики взагалі, з побічним зацікавленням шпигунської діяльности так званих „дипломатів" також з інших східньоевропейських країн.

Багато вини за інтенсивну совєтську шпигунську діяльність Зінк приписує „сприятливим обставинам", створеним в Канаді колишнім прем'єр-міністром і лідером соціялістичної партії Елліотом Трудо, його помічниками і деякими особами ліберального напрямку у Вашінґтоні.

Будучи студентом, Е. Трудо захоплювався марксизмом, — пише Джеймс Моррісон у щоденнику „Вашінгтон Таймс". Відвідуючи Кубу в часі, коли кубинський диктатор Фідель Кастро метушився, щоб вислати свій військовий великий континґент до Африки, зокрема Анґолі, Трудо виголошував сприємливі для Куби промови і викрикував в Гавані гасла: „Віва Куба, віва Кастро!" На протязі майже 16-ох років — з посту прем'єра він зрезиґнував в 1984 році — Е. Трудо категорично відмовлявся від застосування ефектовних мір проти совєтської підривної діяльности в Канаді, — заявив Зінк й інші речники контррозвідки.

Коли Віктора Чеховіцкого, речника совєтської торговельної місії, і Анатолія Соловцова, представника Аерофлоту в Монтреалі, викидали з Канади в 1983 році, бо докази проти них були надто наглядними і їм доказано не тільки шпигунство, але також крадіж державних таємних документів, адміністрація Трудо намагалася не розголошувати дуже тієї справи, щоб, мовляв, не пошкодити канадським дипломатам в Москві.

Л.Зінк відмічує, що крім згаданих справ уряд Трудо підписав в тому часі із Совєтським Союзом договір приязні, культурної виміни і інтенсивної торгівлі, зменшив ролю Канади в Північно-Атлантійському Оборонному Союзі (НАТО) і намагався оправдати проголошення воєнного стану в Польщі тамошніми комуністами, кажучи, що такі заходи може були конечними для припинення заколотів. Канадські газети зустрічалися дуже часто з картанням уряду за те, що вони „забагато" роголошують „совєтське шпигунство" в Канаді і тим вони нібито „шкодять інтересам власної держави".

Коли Ігор Ґудзенко вирішив зірвати із совєтською системою і розкрити совєтське шпигунство в Канаді, то в тому часі міністер справедливости відмовився його прийняти; прем'єр-міністер Мекензі Кінг був „глибоко враженим" таким викриттям, а одна оттавська газета відмовилась надрукувати розповідь Ґудзенка, вважаючи його психічно хворим. Тільки інтервенція в Канаді народженого британця і знавця шпигунської тіяльности агентів КҐБ, Вілліяма Стівенсона, переконала декого з урядових осіб, що Ґудзенка треба вислухати і витягнути з цього відповідні консеквенції.

Совєтське шпигунство має глибоке коріння в Канаді — каже Зінк, який покликається також на книжку британського автора Чепмана Пінчера та інших знавців цієї справи.

А. Гаммер зустрівся з М. Ґорбачовим

Москва. — У понеділок, 17-го червня, президент компанії Оксидентал петролеум Арманд Гаммер, якому 87 років і який зустрічався з всіма совєтськими водждями, починаючи з Леніна, зустрівся з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим. Після зустрічі з журналістами А. Гаммер сказав, що „два лідери — президент Р. Реґен і М. Ґорбачов — побачаться незабаром і подобаються один одному".

Однак Гаммер сказав, що Ґорбачов не приїде у вересні до Ню Йорку на відкриття ювілейної сесії Генеральної асамблеї Об'єднаних Націй і що Ґорбачов під час розмови заявив: „Ми перебуваємо в постійному контакті з Вашінґтоном і обговорюємо можливість зустрічі з Реґеном. Але покищо не вирішено, де і коли вона відбудеться. Зустріч повинна бути підготовлена, щоб досягнути певних результатів".

Коли журналісти запитали Гаммера, звідки він знає, що Ґорбачов не приїде на сесію Генеральної асамблеї, він відповів, що про це йому сказав ще перед відлетом до Москви амбасадор у Вашінґтоні Анатолій Добринін.

Гаммер подарував Ґорбачову записку, написану рукою Леніна, з яким Гаммер зустрівся у 1921 році, коли вперше відвідав совєтську Росію.

ДОЛЯ ЗАКЛАДНИКІВ В ЛИВАНІ НЕВІДОМА

Бейрут, Ливан. — Доля понад 30-ох американських закладників, виведених у понеділок, 17-го червня ц.р., з пасажирського літака TWA захопленого терористами шиїтами, а також меншої групи вивезеної у невідомому напрямку, незавидна. Фактично ніхто не знає де тепер перебувають закладники і чи є якінебудь вигляди на їхнє звільнення. Шиїти й далі домагаються негайного звільнення понад 700 полонених в Ізраїлі у заміну за звільнення пасажирів, але Ізраїль, як також ЗСА відмовляються вести безпосередні переговори з терористами, бо це могло б встановити дуже небезпечний прецедент і майбутні терористичні акти проти американських повітряних ліній могли б тільки збільшитись.

Згідно з інформаціями з Єрусалиму ізраїльський уряд прем'єр-міністра Шімона Переза евентуально погодиться на звільнення шиїтів, якщо цього вимагатимуть ЗСА, хоч проти такої практики протестують самі ізраїльтяни, які вимагають покарання кожного хто займається терором проти Ізраїля.

Одинокою надією для ЗСА, - кажуть кореспонденти і політичні спостерігачі, — є лідер одної з більших шиїтських груп Набі Беррі, який нібито веде переговори із захоплювачами літака, але він також підтримує їхню вимогу звільнення полонених і погрожує, що у випадку невдачі переговорів про звільнення він „вмиє" руки від переговорів і не буде більше цікавитись цією справою.

Покищо терористи зажадали наповнення літака бензиною і, як виглядає з приготувань, готуються до дальших полетів у невідоме. Беррі заявив, що він, побоюючись за долю закладників, дав зарядження вивести їх з літака і примістити у відповідній „схованці" в Бейруті. Кореспонденти кажуть, що Беррі і інші шиїти все ще вірять у якусь американську чи ізраїльську військову акцію з метою звільнення закладників.

Вміжчасі Петагон, з допомогою відтисків пальців та інших документів, опублікував прізвище забитото військовика морської піхоти, викиненого терористами з літака під час першого приземлення в Бейруті. Ним є Роберт Д. Стетем, 23-річний піхотинець - нурець. Його тіло було до тієї міри змасакроване, що спочатку навіть його безпосередній командир не міг розпізнати тіла.

Згідно з останніми інформаціями переданими радіокореспондентами з Бейруту говориться, що за посередництвом Беррі терористи погодилися звільнити ще три особи, між ними грецького співака і його приятельку, які, мабуть були одинокими неамериканськими закладниками, і ще одну особу прізвища якої не називається. Дальша доля інших закладників покищо невідома.

В СВІТІ

КАНЦЛЕР ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКОГО Уряду Гельмут Коль був першим головою уряду, який мав відвагу, не зважаючи на критику і протести Польщі, зустрітись і привітати колишніх мешканців Шлеська, які були викинені комуністами з їхніх рідних хат після Другої світової війни, з так званої Польської Народної Республіки. Канцлера Коля вітали учасники зустрічі з великим ентузіязмом. Більше як 14 мільйонів німців були змушені покинути частину території, яка у висліді договору в Ялті була прилучена до Польщі і яку тепер поляки вважають „їхньою" землею. Коль заявив, що Західня Німеччина не висуває тепер жадних територіяльних притенсій до Польщі, хоч багато німців вважають, що територіяльна несправедливість мусить бути полагоджена в майбутньому шляхом мирних переговорів.

ВАДІМ БЄЛОЦЕРКОВСКІ помістив в російській еміграційній газеті „Панорама" яка появляється в західніх стейтах ЗСА, статтю-обвинувачення проти відомого письменника і автора „Архіпелаг ҐУЛаґ" Александра Солженіцина, кажучи, що він належить до „совєтської п'ятої колони" дезінформаторів, які послаблюють психологічну війну проти комунізму, ведену американськими засобами масової інформації, зокрема передачами в радіо „Голос Америки" і „Радіо Свобода". Антизахідні погляди Солженіцина, — каже Бєлоцерковскі, — дуже шкодять передачам і притуплюють увагу тамошніх слухачів, які потім не знають кому вірити, передачам, чи Солженіцину.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ висловили думку, що політика теперішнього прем'єр-міністра Канади Браєна Малруні і деякі його потягнення, наприклад, уділення більшої фінансової допомоги для так званих груп боротьби за мир, можуть бути причиною двоподілу в канадському суспільстві на справи оборони і підтримки Канадою стратегічної оборонної ініціятиви президента Роналда Реґена, ЗСА і взагалі американських оборонних заходів, які включають також Канаду. Започаткована дискусія в канадському парляменті про СДІ й інші роди оборони, викликала загальну неприхильну до ЗСА дискусію на сторінках преси, частинно завдяки збільшеній активності груп „боротьби за мир", які виступають тільки проти дозрбоєння Америки і ні словом не згадутюь про накопичення нуклеарної зброї в Совєтському Союзі.

ВЕНЕЦІЯ ПРИЙМАЛА з великими парадами Папу Івана Павла II, який відвідав це місто в неділю, 16-го червня ц.р. Після короткої зупинки у церкві Санта Марія, Папа, сівши у спеціяльну ґандолю, яку супроводжали десятки інших ґандоль, їхав головним каналом до площі св. Марка, на якій відбулася офіційна церемонія привітання Папи церковними і міськими чинниками. Тисячі венеціянців вітали Папу на берегах каналу, вимахуючи папськими і італійськими прапорцями.

ВОЙЦЄХ ЯРУЗЕЛЬСКІ, перший секретар Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії (ПОРП) і прем'єр-міністер уряду, закликав польських комуністів до чуйности і наслідування комуністів в інших країнах Східньої Европи, зокрема в Совєтському Союзі. Він також критикував деякі часописи, які, на його думку, замало критикують підривну діяльність деяких суспільних верств населення і ворогів комуністичної системи. Частину доповіді В. Ярузельского, виголошеної на форумі Центрального Комітету ПОРП, передавали радіо і телевізійні станції.

ТУРЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ прийняв більшістю голосів контроверсійний законопроєкт, на підставі якого поліція в тій країні дістане більші права і від тепер матиме вплив на працю багатьох державних і приватних установ. Прем'єр-міністер турецького уряду Турґут Озаль, який був прихильником цього законопроєкту заявив, що ці зміни можуть причинитися до нормалізації життя в країні і зменшення непорядків.

Вірні парафії св. Йосафата переходять до новозбудованого собору

Новий собор у Пармі.

Парма, Огайо (І. Фур). — Місцева парафія св. Йосафата почала свою працю за благословенням митрополита Константина Богачевського в серпні 1959 року. Досі не мала своєї церкви, Святі Літургії відправлялися в каплиці парафіяльної школи. В дні 24-го червня 1982 року Митрополит Стефан Сулик поблагословив площу під будову нового храму. Три роки йшла інтенсивна праця над будовою величавого собору, яку провадив Церковний комітет на чолі зі своїм парохом, з початку о. шамбеляном Михайлом Федоровичем, а від січня 1984 року — о. шамбеляном Михайлом Ревтюком.

Здвигнений собор — готовий, коштом приблизно трьох мільйонів долярів. Внутрішнє уладження, розмальовання стін, іконостас, зовнішня і внутрішня мозаїка, потребують додатковий мільйон дол.

Собор завершений п'ятьма золотими банями, є пам'ятником 1000-річчя Хрис-

(Закінчення на стор. 3)

ВІДСЛУЖЕНО ПАНАХИДИ ЗА ГОЛОВНОГО ОТАМАНА

Дітройт, Миш. — Під час відпусту в церкві преподобного Антонія Печерського в Нокс, Інд., протопресвітер Олександер Биковець відслужив Панахиду за бл. п. Головного Отамана Симона Петлюру.

Урочиста Панахида за Головного Отамана в катедрі св. апостола Андрія Первозванного УАПЦ (Соборноправної) в Дітройті, Миш, відбулася в неділю, 19-го травня, при співі хору і з участю прапороносців інж. Василя Гирича та Мирослава Хріна. Перед Панахидою настоятель виголосив відповідне слово.

Після вечірні в суботу, 25-го травня, в день трагічної смерти Головного Отамана, Панахиду за вічний спокій його душі в церкві св.апостола Андрія в Клівленді, Огайо, відслужив о. О. Биковець при співі хору, що ним керувала Марта Стрілець.

ВИСТАВКА Я. ВИЖНИЦЬКОГО

Гантер, Н.Й. — Відкриття виставки образів маляра Ярослава Вижницького відбудеться тут в неділю, 30-го червня ц.р., о год. 3-ій по полудні. Виставка відбуватиметься у власній ґалерії маляра в Гантері, Н.Й., напроти мотелю „Ксеня".

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР-РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ Тед Стівенс вніс законопроєкт про введення смертної кари за шпигунство. Він вважає, що торгівля американськими військовими секретами — це „продаж з молотка безпеки нашої країни" і закликав показувати страту шпигунів на телевізії. За словами сен. Т. Стівенса, його законопроєкт сформульований так, щоб повністю відповідати конституційним вимогам.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ Департамент праці, роздрібні ціни в травні підвищилися лише на 0,2 відсотка у порівнянні з квітнем. Речник Білого Дому Леррі Спікс сказав, що підвищення цін на 0,2 відсотка є ще одним доказом, що інфляція залишається на низькому рівні. „Підвищення цін за останні 12 місяців показує, що нинішня економічна політика заслуговує на схвалення", — сказав Л. Спікс.

СЕНАТ ПРИЙНЯВ запропоновану республіканцем Ґордоном Гамфрі резолюцію про створення радіо „Вільний Афганістан". Резолюція передбачає виділення в 1986 фінансовому році 450,000 дол. на створення радіостанції і на її роботу в 1987 фінансовому році 250,000 дол. „Совєтський Союз продовжує, використовуючи силу, будувати в Афганістані комуністичне суспільство. Під повною контролею держави є засоби масової інформації. Тому ми не можемо відкладати з року в рік створення радіо 'Вільний Афганістан'", — сказав сенатор.

ГЕНЕРАЛ ВЕРНОН Волтерс відзначив свої перші кроки на посаді амбасадора ЗСА в Об'єднаних Націях різкою критикою на адресу тих, хто перекручує американську політику. Коли журналісти запитали В. Волтерса, чи буде він і в майбутньому виступати так різко, амбасадор ЗСА відповів: „Моїм обов'язком є відповідати кожному, хто нападає на З'єднані Стейти і перекручує дійсні цілі нашої політики".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00; 6 months — $22.00; 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months; $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Терор у повітрі

Від п'ятниці, 14-го червня ц.р. увесь світ схвильований новим актом терору повітряних піратів: два арабські терористи схопили американський літак компанії „Ті Дабл'ю Ей" 847, коли він вилетів з летовища в Атенах у Греції до Риму із 108 пасажирами, в тому числі кругло 40 американцями. Спершу це були тільки два терористи, які під загрозою кинення бомби скерували літак до Альжиру, згодом до Бейруту в Ливані. На одному з тих летовищ до літака ввійшло кілька дальших важко узброєних терористів. На протязі двох днів вони звільнили всіх жінок і дітей, але вбили — Роберта Д. Стітема американського вояка морської піхоти і його тіло викинули з літака. Коли писані ці рядки — в минулий понеділок, 17-го червня, та макабрична історія ще не закінчилась і невідомо, коли і як закінчиться. За останніми вістками — терористи забрали з літака 30 пасажирів і вивезли їх в невідомому напрямку, далі шантажуючи Америку, Ізраїль і Грецію, щоб вони звільнили всіх арештованих в останньому десятиріччі терористів.

Схоплювання літаків тягнеться від початків 70-их років. Резолюції Ради Безпеки ОН, яка забороняє всім країнам дозволяти схопленим літакам на приземлення на їхніх летовищах та наказує карати схоплювачів — не визнають і не шанують країни, які самі сприяють теророві і є його промоторами. Розвідки різних вільних країн з американською у проводі ствердили понад усякий сумнів, що центральною і найбільш жорстокою організацією терористів є „Свята війна" мусулманської секти шіїтів, яка визнає за свого найвищого лідера іранського диктатора аятоллу Хомейні і має свою головну квартиру в частині Ливану де є війська Сирії. Це з їхніх рядів рекрутувалися фанатики, які стали водіями навантажених динамітом авт, які врізувались в квартири американських і французьких вояків в Ливані чи вибухали перед будинками американської амбасади — вбиваючи також водіїв. Боротьба проти таких фанатиків дуже трудна, бо вони вірять, що після смерти у виконуванні актів терору проти ворогів ісляму — йдуть просто до неба. Ті мусулманські терористи є ворогами християнізму, Америки, Ізраїля, але також тих арабських країн, як Єгипет, які зберігають приязні взаємини зі Заходом.

Усі фанатики, які керуються у своїх діях виключно емоціями й уроєними причинами своєї ворожнечі, не знають ніякої міри у своїх злочинних діях. Таким чином вони самі підготовляють власний загин, бо переступають межі і провокують вільний світ до реакції. В даному випадку схоплення того американського літака створило таку напружену ситуацію, що президент Реґен перервав свій відпочинок в Кемпі Дейвид і прилетів гелікоптером до Вашінґтону, де перевів негайно конференцію Крайової ради безпеки з участю віцепрезидента Буша, державного секретаря Вайнберґера, дорадника у справах безпеки Фарлейна, директора Центральної Розвідчої Аґенції Кейзі та голови шефів об'єднаного штабу збройних сил генерала Дейвида Джанса. За твердженням добре поінформованих коментаторів — в самому Уряді і в Пентаґоні є поділені думки щодо способу, як реаґувати на подібні акти терору, як оте останнє схоплення літака. Наприклад, державний секретар Шулц, який відомий із сприяння „тихій дипломатії", — поручає збройну реакцію, а секретар оборони Каспер Вайнберґер, який є за якмога більше дозброювання — перестерігає проти таких відплатних дій, як їх переводить Ізраїль, бо такі дії вбивають також невинних людей і спричинюють ще більше ненависть супроти местників — що створює заворожене коло терору і відплатних дій.

Але в американській прилюдній думці і напевне в американській державній верхівці зростають ряди прихильників збройної реакції проти міжнародних терористів, себто — логічно — проти диспозиційних центрів такого терору. Тому не можна виключати, що американський Уряд, який має найкращі можливості перевести таку збройну реакцію, таки скорше чи пізніше переведе збройний виступ проти Ірану (що вже плянував Джіммі Картер, але та військова операція була спартачена), чи проти Альжиру з його диктатором Муаммаром Каддафі і зліквідує теж у Центральній Америці „другу Кубу" — совєтського сателіта Нікараґуа. Це все, очевидно, тільки теоретичні і гіпотетичні міркування, але вони можуть стати реальною дійсністю, якщо американська державна верхівка прийде до висновку, що всі інші, мирні дипломатичні й навіть пристосуванські методи не припинять божевілля міжнародного терору, що його одним із різних проявів є схоплювання пасажирських літаків. „До часу дзбанок воду носить" говорить мудра українська народна філософія і ця мудрість напевне буде застосована до безглуздих актів міжнародного терору.

Микола Бараболяк

НА МАРҐІНЕСІ ПЕРЕГОВОРІВ У ЖЕНЕВІ

У Женеві зачалася друга рунда переговорів між ЗСА і СССР в справі обмежень нуклеарних зброєнь. Ґорбачов твердить, що дотеперішні розмови — це зайва витрата часу, що порозуміння немислиме з вини Америки. Кремль ставить передумову, що заки приступити до переговорів про обмеження продукції існуючої зброї, Америка мусить виректись ідеї т. зв. зоряної війни і заперестати готовитись до введення зовсім нової зброї, протизброї проти нинішньої нуклеарної. Совєтський Союз боїться розвитку американської технології. Америка породила нуклеарну зброю, і дуже ймовірно, що вона здібна винайти зброю, яка знівечить — нуклеарну. На їхній розсуд навіть досліди над протинуклеарною зброєю є заогненням зброєневих перегонів, і тому немає змислу говорити взагалі з Америкою на цю тему, доки вона не виречеться ідеї цієї нової протинуклеарної зброї. Совєти праві в тому, що пропозиції Реґена стосовно тої „зоряної війни" є насправді дуже революційними, хоч все це наразі писане „вилами по воді". Вони захитали б засадами, на яких досі базувався балянс між конкуруючими нуклеарними суперсилами, завдяки якому вдалось уникнути „гарячої" війни між Сходом і Заходом, хоч світ здригається від наслідків „холодної".

Що змінилось би, коли б Америці вдалось запроєктувати і виготовити ефективну протинуклеарну зброю, яка перенесла б війну „під зорі"? Чи виразно, чи тихцем, совєтський уряд погодився сливе 20 років тому не розбудовувати нуклеарної зброї поза певні межі, під умовою, що обидві ворожі сторони відкриють свою територію для нуклеарної протиатаки, тобто не будуть забезпечувати себе протинуклеарною зброєю. У звичайній мові, то значить: знаєш, де мої земні ракети (ІСВМ), знаєш де мої летунські і нуклеарні бази. Мої міста відкриті, нема ніякої охорони проти твоєї атаки. Я з нічим не криюсь. Можеш атакувати! Але знай: я відплачу сторицею, бо всі мої ракети не зумієш знищити, а маю їх досить, і більше понад те. У відплату оберну твою територію у пустирі! Така ситуація мала забезпечувати „стабільність", хай собі нуклеарна зброя існує. Вона корисна, бо хоронить уже сорок років перед маривом війни краще й успішніше, чим будь-яка інша зброя в історії людства. Це нуклеарне „еквілібріюм" було відоме під акронімом „MAD" — „Взаємне неминуче знищення".

Той принцип взаємного виставлення на цілковите знищення підтвердили обидві сторони в договорі 1972 року де зобов'язались не розбудовувати ніякої оборонної протинуклеарної зброї (ABM) проти нуклеарної відплатної атаки, що значило, що коли б наприклад, Америка заатакувала своїми ракетами СССР, то американська територія буде відкрита для совєтської відплати. Отак собі обі великопотуги жили під охороною того „MAD"-у. Прийшли договори САЛТ І і ІІ про обмеження нуклеарних зброєнь. Америка покладалась на ці принципи і договори, та благоденствувала, раділа, що не треба було викладати завеликі кошти на дальші безглузді нуклеарні зброєння. А СССР, використовуючи ситуацію, став „доганяти й переганяти". В особливий спосіб занепокоїли Америку нуклеарні ґіганти, типу СС 18 і типу СС 19, в яких потенціял знищити американські ракети типу ІСБМ-и у земних колодязях. Відтак совєти придали в Европі відомі ракети типу СС 20, які серйозно загрожують оборонному потенціялові Европи. Чому — спитаєте — Совєтський Союз не зважаючи на ці запоруки став розбудовувати свої нуклеарні сили з виразним наміром „переґнати" Америку? Напевно і тому, що не довіряють Америці, так як і Америка їм. Може і тому, що добачують непослідовність в американській зовнішній політиці і це їх денервує. Може і через те, що забагато ворогів довкола: і Китай із своїми нуклеарними силами, і британські та французькі ракети, а та єхидна Японія... Та, мабуть, найважливішим фактором є — психологічний: постійна рівновага сил є насправді неможлива в атмосфері загрози тотального знищення. По обох боках фронту найважливіший фактор — недовір'я. Ми не довіряємо їм, але мають і вони причини побоюватись, що в певних корисних умовах може прийти і до них ультимат: здайтесь! В умовах недовір'я взаємні звинувачування про порушування договорів АБМ І

(Закінчення на стор. 3)

К. Крупський

ВІДГУК ПРЕСИ В 40-ЛІТТЯ ЯЛТИНСЬКОГО ДОГОВОРУ

I.

Частина американської преси присвятила деяку увагу сороклíттю Ялтинської конференції, що припадало на початку лютого цього року. В нашій пресі також було надрукованих декілька статтей про Ялту, а серед них дуже добра стаття редактора Романа Рахманного п. н. „Трагедія надбужанців: Ялтська угода 1945 р." („Америка", 20-го лютого 1985, ч. 26).

Майже всі автори цих статтей про Ялтинську конференцію і заключений на ній договір подавали свої завваги про сумні наслідки цього договору, що поділив Европу на Східню, яка силою договору дісталася під контролю Москви, і — на Західню Европу, яка хоч і вільна, але через такий поділ дуже терпить політично та економочно.

На тлі усіх тих статтей про Ялту, дуже відрізняється стаття проф. Збіґнєва Бжезінського, колишнього дорадника президента Джіммі Картера в справах крайової безпеки, надрукована у зимовому випуску (1984/85) журналу „Форейн Афферс", п.н. „Будуччина Ялти". Відрізняється вона не лиш розміром (25 сторінок друку), але також й тим, що автор її, представивши шкідливі наслідки Ялтинського договору, подає добірним стилем свої рекомендації, що европейські країни повинні робити, щоб якось побороти бар'єри, які ділять Европу духово та економічно. На вступі Бжезінскі каже:

„Коли лідери англійської та американської демократії зустрілись із грузинським тираном великоросійської імперії, то на тих нарадах представників континентальної Европи не було. В тому часі неевропейські армії зі сходу і заходу пхалися в Німеччину — серце Европи".

Автор уважає Польщу ключем для контролі Европи, а Німеччину вважає ключем для Західньої Европи. Він думає, що президент Рузвелт не зумів збагнути центральної стратегічної важливости польської справи та конфлікту, який почався в 1939 році тим, що Совєтський Союз захопив майже половину Польщі в наслідок — Сталін — Ріббентроп) (усі пишуть, що Молотов - Ріббентроп) угоди.

Автор у статті присвятив польській проблемі багато місця. Він уважає, що в майбутній Европі, Польща і Німеччина повинні грати головну ролю, а саме Польща у Східній Европі, а Німеччина в Західній Европі. Про це він каже так:

„Вдумливі европейці здають собі справу з того, що майбутність Европи переплетена з майбутністю Німеччини і Польщі. З поділеною Німеччиною не може бути правдивої Европи, а російське панування над Польщею робить можливим панування над Східньою Німеччиною. Таким чином взаємини між Росією, з одної сторони, а Німеччиною і Польщею з другої сторони, мусить бути мирно перетрансформоване, якщо має постати більша Европа".

Нам здається, що мало хто так думає з тих поляків, які пережили німецьку окупацію, однак, Бжезінскі у своїй концепції визволення Польщі від Москви надіється на німців. Він аж в кількох місцях своєї статті згадує, що „Східня Польща була інкорпорована у Совєтський Союз". Він ні словом не згадує про українців та Україну. Сказавши одверто, у визвольній концепції Бжезінского незалежна Україна не має місця, а чейже він знає про змагання українців за незалежність України. Будучи дорадником президента Картера, він промовляв на якомусь більшому зібранні українців.

Хоч його стаття написана високим стилем та з добрим знанням предмету, але що з того? Ми не погоджуємося з висновками цього визначного політика, а його іґноранція існування України для нас — образлива.

Аж в кількох місцях статті Бжезінскі наголошує те, що Америка не є в силі розірвати Ялтинський договір. Таке розірвання, на його думку, може статися тільки еволюційним шляхом, що забере довгий час при взаємних намаганнях народів поділеної Европи та при співдії Америки. Щоб Европа колись осягнула об'єднання, Бжезінскі рекомендує досить довгий ряд заходів, що його він зформував у п'яти точках, текст яких займає близько п'ять сторінок.

Більшість з тих рекомендацій, на тлі дійсности, виглядає лиш побажаннями, що їх здійснити ще довго не вдасться. Наприклад, перша точка починається побажаннями, щоб можливо вже 4-го лютого 1985 року, державні провідники західніх демократій „символічно" склали публічну врочисту заяву, яка заперечила б наслідки Ялти.

Здається, що непотрібно бути аж професійним дипломатом, щоб зрозуміти те, що така символічна заява — неможлива в нашому столітті. Та й взагалі постає питання, чи Европа в майбутньому відзискає домінуючу ролю у світовій політиці, яку вона колись відіґравала. Історія нам каже, що багато могутніх країн та союзів в історії людства втратило безповоротно свою ролю потуги.

Ми погоджуємося з автором в тому, що справа Ялти — ще не скінчена, і що розв'язати її можна буде лиш після того, коли об'єкт цієї угоди — Европа візьме активну ролю в цьому змагу, але ми не погоджуємося в тому, що розв'язка буде осягнена згідно з його дуже суб'єктивними рекомендаціями, які мали б ділити майбутню Европу на пануючих і підлеглих.

Також деякі інші рекомендації Бжезінського, що їх він висловив у чергових чотирьох точках, де він говорить, щоб об'єднати Европу та привернути її історичну ролю, виглядають тільки теоретичними побажаннями. В добі сьогодні особливо поширеного політичного прагматизму інші народи Европи не послухають рекомендацій Бжезінського, „щоб матеріяльно допомагати Польщі", яка вже і так є найбільш заборгованою країною в Европі.

(Продовження буде)

Максим Булька

Радість і горе з американськими джінсами

Кожному відомо з якою сантиментальною напругою і настановою очікується на листа від усіх близьких вашому серцеві, але яким злощасна доля присудила коротати свій вік по „тамтому боці перегороди" із кільчастого дроту і позамінованих прикордонних смертоносних піль-смуг...

Вчора листоноша приніс мені такого листа. На ньому викаліґрафованими літерами стояло: „Громадянинові Максимові Бульці". І моя, від сорока років, незмінна адреса із того часу, коли я запустив коріння у вільну землю Вашінґтона. По почерку я зразу розпізнав, що лист був від мого небожа. Єдиного переємця мого родовідного прізвища — Булька!

Але на цей раз лист починався не так, як це було досі — завжди від зворушливих та ніжно підібраних слів: „Наші Найрідніші, Наймиліші, ніколи Незабутні, Найдорожчі" і т. п. На листі не було ані наголовка, ані дати, ані теж будь-якої найелементарнішої сімейної люб'язности. Лист був просто вихолощений із усяких сантиментальних придачок та епітетів.

А прийшов цей оригінальний лист „окружно-обвідною дорогою". Через одну із тих щасливих держав-сателітів, яку припіднесли і подарували колись Йосифові Віссаріоновичу Сталіну на бенкеті у Ялті. І тому то лист, хоч і був дещо „грубовато-терпковатого змісту", зате не переходив каґебістської цензури і був повен найщирішої і найточнішої правди.

Починався цей дивовижний, але не злонамірений лист так:

„І на якого трясця-матері ти післав нам оці капосні джінси? Та ще й, до клятого біса, тільки одну пару? Тепер всі наші четверо дітей і десять онуків відцуралися від нас через оці твої горезвісні джінси. Вже чотири місяці пройшло з того часу, як ніхто із цього нашого сімейства не показується. Не пишуть і не телеграфують. І не телефонують. Бо телефону, як теж і ваших американських джінсів, у нас не має ніяка жива істота крім партійної остогидливої „знаті". А вона, вся ця наша комуністично-партійна „знать", не відрізняється нічим від вашої капіталістично-мільйонерської клясової кліки... Різниця хіба лише в тому, що наші комуністичні мільйонери засекречені. І потаємно законспіровані та закодовані. Не чваняться так своїми статистиками, як це водиться у вас, в Америці. По скільки, мовляв, прибуває у кожному році оцих новоспечених мільйонерів.

Та найважливіше у мене тепер одно преважливе діло: може ти, непутній невдахо, що вчинив нам стільки клопоту, порадиш у цій справі своєю еміґрантською вигадливістю, яким робом розділити нам ці одні-одніські джінси між 16 душ!?.. Тобто, поміж четверо дітей, десять онуків, ну і на додаток є ще я і моя янгольська добряча дружина?...

Хіба що зробити з них сіканці, або, як це колись називали їх у Галицькій волості, 'шницлі' і дати кожному, зробивши з них, по нашому тут, „бутерброт", а по вашому там, в Америці, 'Сендвич'?... Підкажи ти, недогадливий і незабудькуватий 'одноджіннику'. Як нам вилізти із цієї заплутаної халепи?.. Що вчинити, щоб сохрань Боже, не зробити і не втратити родини? Не розтерзати і не знищити сімейного суцілля?...

Всі сусіди нас теж повідрікалися. Одинока тільки стара і глуха Паламарчиха, думаючи, що вона говорить до ударниць зі свиноматочника на пошепки, вигукувала на ввесь колгоспний майдан: 'А я вам завжди казала, що наш колгоспний пенсіонер, Юхим Трохимович Булька, отримує з Америки джінси. Отож, тут діло ясне і підтверджене, що в нього є гадючо-джінсова зв'язь із закордоном!'

І тепер тут, через ті горедіючі джінси, витворилася така ситуація, що ти разом із нею хоч бери і під землю провалюйся. Не знаю насправді, що вдіяти? Доведеться втікати мерщій із Василькова, в якому я провів 38 років, аж до мого сучасного пенсійного колгосного віку. Пенсія в мене не найгірша — 24 рублі на місяць. І два коп'яки соломи, замість топлива, на ввесь круглий рік.

Прийдеться якомога чимскоріше кудись ізчезнути. Пірнути у якусь людську гущу. А воно можливе хіба в одинокому тільки Києві. Найбільші труднощі у такому великому і перелюдненому місті, як Київ, — це справа із так званою 'паспортною пропискою'. Але я вже розпитував. Кажуть, якщо б у вас була хоч одна парочка правдивих американських джінсів, отих, що то на затильних кишенях у них порозписувана і порозмальовувана всяка тваринна мазня з коров'ячими рогами і конячими хвостами...

— Та в мене є якраз така пара джінсів, яку я отримав від мого дядька з Америки. Але навіщо вони вам потрібні такі джінси? — питаю.

— Та на хабар у Київському центральному домоуправлінні. Біжіть хутчіш і приносіть ці джінси. А тоді діло муроване, що пропишуть! Та ще й допоможуть влаштуватися жити у будь-якій дільниці нашої столиці. Де захочете. Хоч би і на самому Хрещатику!...

Ось і бачиш, чого ти нам накоїв із твоїми магічними американськими джінсами!

Іван Стебельський

ВИСТУП А. Н. ШЕВЧЕНКА В ДЕНВЕРІ

II

Закінчення

Продовжуючи свою промову, — Шевченко дещо згадав, — що серед народів СССР проявляється безрадність і незадоволення, не сказавши в якій формі, але народ там безсильний. Він теж сказав, що, читаючи совєтську пресу, ніхто ніколи не дізнається правди про Совєтський Союз, не так як тут в Америці, де преса є незалежна. Він твердив, що так само справа мається із зустрічами туристів із совєтськими громадянами — чи то в Москві, чи в інших містах СССР, бо приїжджі зустрічаються із людьми — спеціяльно підібраними для цієї цілі, які не говорять правду. (При тому промовець не сказав, хто вибирає і висилає тих людей для контакту з туристами).

У Совєтському Союзі, — далі говорив А. Шевченко, — є два роди економіки: військова і цивільна. У першій з них зроблено великий прогрес і вона успішна. В другій — занепад і застій. Вона залишається далеко позаду Заходу, зокрема Америки.

Соціялістична система на протязі майже 70 років себе не оправдала. Досьогодні совєтська влада не зуміла нагодувати населення своїм власним хлібом, а мусить його купувати, головно від Америки, як також звичайні компютори для навчання у школах, спроваджують до СССР, бо спроба власної продукції закінчилася великим фіяском. Совєтський уряд увесь час намагається піддержувати й втримувати торговельні зв'язки із Заходом, щоб дістати нове технолоґічне устаткування для скріплення і покращання своєї економіки.

Совєтський Союз, — сказав доповідач, — шукає кооперації і коекзистенції із Заходом і є зацікавлений в мирних обставинах, особливо з Америкою, бо хоче від неї купувати те, що йому потрібно для розбудови своєї економіки. Американці зроблять велику помилку, коли від цього бизнесу відмовляться. Тоді СССР дістане ці товари від інших держав Заходу. Не зважаючи на економічні недомагання і невдачі, правляча кліка і в дальшому залишається вірною своїй системі і сподіється та чекає на соціялістичну революцію і загибіль капіталістичного Заходу. Хоча ця дуже давно заповіджена революція дещо запізнилася, то вони не втрачають надії, що вона прийде як не сьогодні, то в наступному столітті.

Аркадій Шевченко заапелював до американсього розуму, сказавши, що є велика різниця між совєтською і американською суспільностями, вони бо зовсім відмінні. От, наприклад, у Совєтськом Союзі вибори — це звичайна фарса. Там кандидати є згори назначені партією, а не вибрані народом як в Америці. Людські права у західньому розумінні взагалі не існують, там нема свободи вільної думки, свободи вільно переїжджати чи виїжджати за кордон. Життєвий стандарт є низький і не можна його порівнювати з американським, та на це немає ради ані ніякої розв'язки — ствердив промовець. Ми мусимо прийняти Совєтський Союз таким яким він є, бо живемо в атомовій добі і найменша помилка (виходило, що американська) може привести до жахливої катастрофи. Це застрашування атомовою війною А. Шевченко повторював кількакратно. Але, на його думку, як це він зазначив, американці притому не повинні бути наївні, як деякі американські президенти в минулому. (Він, проте, не назвав прізвищ отих президентів і не пояснив в чому та наївність полягала).

Треба знати, що Совєтський Союз шанує силу — і всілякі свої озброєння називає оборонними, а — американські нападаючими та загрозливими для Совєтського Союзу. Тому, — на думку доповідача, — в інтересі Америки є говорити і переговорювати і ніколи не зривати контакту, бо людські взаємини, — як це сказав він, — є найважливіші і їх ніщо не може заступити. (Він якось лише не подав з якими то совєтськими апаратчиками цей зв'язок повинен би бути пітримуваний — чи може з тими, що ... розповсюджують лжепропаґанду?)

На закінчення колишній амбасадор висловив доручення для американського народу, що тому, що, мовляв, маємо двох гігантів, в яких є спроможність знищити або врятувати людство й цивілізацію єдиним способом, щоб уникнути катастрофи — згідно з його переконанням — є втримування взаємних контактів. На тому Шевченко закінчив свою пацифістичну й контроверсійну промову.

Після цього, не знати навіщо Т. Танкредо покликав до участи чотиричленний панель, що складався, на думку предсідника, — з визначних спеціялістів, — з метою нібито широкої аналізи чи критики промови Шевченка. Панелістами були (не подаю прізвищ): професор Денверського університету, совєтолог; журналіст, політичний аналітик і знавець закордонних справ; старшина летунства, звичайний професор Летунської академії; представник Департаменту закордонних справ. Цілий день панель був великим фіяском, бо ніхто з учасників фактично не говорив до теми.

Перший з них — професор — почав прославляти Совєтський Союз і комунізм і вийшло так, що він переконаний марксист і своїм агітаційним словом викликав часті протести слухачів. Другий щось там говорив про Ізраїль, Єгипет та Ливан і скаржився, що „Денвер Пост" подає замало відомостей про інші держави. Найкраще вийшов професор Летунської академії в Кольорадо Спрінґс, молодий і енерґійний старшина, що почав свою промову критикою книжки Шевченка, назвав його „апостолом миру", поради якого на жаль, не йдуть по лінії інтересів Америки. Закінчив цей славний панель зовсім неславно четвертий учасник короткою балачкою, яку ніхто не міг зрозуміти.

Відтак прийшли на чергу запити й відповіді, що до них зголосилося досить учасників. Більшість запитів відносилася до ідеології самого комунізму і марксизму. Менше було про сам Совєтський Союз, його нелюдську систему та комуно-російський імперіялізм. Шевченко відповідав дуже мляво, коротко та невиразно так, що майже нічого не можна було розуміти.

Члени нашої громади мали приготовані запити, які поголовно заторкували справи України і спротив поневолених Москвою народів. На жаль, не дочекалися своєї черги, бо запити перервано з оглядом на перевтомлення Шевченка. Лише єдиній Софії Гаєвській, завдяки її

(Закінчення на стор. 4)

На маргінесі...

(Закінчення зі стор. 2)

САЛТ-ів, що ще більше відчужує сторони і робить якесь порозуміння майже немислимим.

Та нині головний камінь „притикновення" по боці СССР, щоб дійти до якогось порозуміння— це таки Реґенова загроза „зоряної війни". Чому американська сторона така обстоює цей проєкт і готова закинути його, мабуть тільки ціною дуже далекойдучих уступок з боку Совєтського Союзу?

На протисовєтському фронті в Европі Захід відповідно не забезпечений. Коли б там нині совєти заатакували — була б біда. Якщо єдиною ролею нуклеарної зброї є „відстрашувати", то на европейському воєнному „театрі" — вона недостовірна. А тільки таке „відстрашення" має сенс. Совєтська пропаґанда зробила в Европі своє: світова преса і телебачення відкривають перед людьми в дуже яскравий спосіб страхіття нуклеарної війни: наслідки радіоактивних опадів, особливо на людські організми, електромагнетичне затемнення, пошкодження сфери озону і наслідки того, остаnньо наслідки нуклеарної „зими", де все, що не згинуло від радіоактивности — вимерзло б. На всякий випадок, чи це в наслідок совєтської пропаґанди, чи тому що кожному ясно, що нуклеарна війна — це „кінець", нині 80 відсотків населення Европи є проти вжитку нуклеарної зброї Заходом, першими і започаткування таким чином нуклеарної конфронтації. А на чому спирається стратегія оборони Европи на випадок агресії конвенціональними збройними силами (армійськими з'єднаннями, танками, летунством): на вжитті Америкою першою проти совєтської аґресії тактичної (малої) нуклеарної зброї. Силами НАТО без вжитку нуклеарної зброї не встоятись проти совєтської навали. Щоб розбудувати конвенціональні збройні сили НАТО до такого рівня, щоб вони могли рівнятись із совєтськими — наразі немає надії. І тут роля для зброї „зоряної війни". Захід сказав би совєтам: пробуйте заатакувати! Вжиємо зразу „малу" нуклеарну зброю. А не схаменетесь і вжиєте свою теж нуклеарну зброю — малу чи велику — нічого нам не зробите! Більшість ваших ракет зіб'ємо в повітрі, а коли навіть деякі продістануться на нашу територію, то таку шкоду ми зможемо абсорбувати, але зате обернемо Совєтський Союз у купи згарищ!

Скажете: є в тому всьому глузд? Абсолютно ні! Але нуклеарне „безглуздя" якне-як стримує вже сорок років два непримиримі світи від зудару! Ці два світи погрожують собі, ганьблять себе, але і говорять зі собою, і нападати на себе наразі таки не важаться! Нема теж надії, щоб у Женеві нині, чи при іншій нагоді, ЗСА і СССР договорились покінчити з нуклеарним безглуздям, хоч як воно очевидне, бо може таки насправді, у тій нуклеарній грі з вогнем, є і запорука проти війни.

Надії на порозуміння отже не очікувати. Два непримиримі світи. Одне певне: один з них мусить колись програти у цій нуклеарній забаві. Треба тільки молитись, щоб не... наш. А небезпека у нутрі західнього світу наростає... Реґен розбудив дещо патріотичні сили в Америці, але чи ультраліберальні сили їх не знівечать?

МИНУЛОГО ТИЖНЯ 66 американських вояків покинули Ґренаду. Таким чином, на острові не лишилося ні одного американського вояка. Американські війська виведені повністю через 20 місяців після звільнення Ґренади від кубинських окупантів. До 30-го вересня на Ґренаді залишиться військова місія ЗСА, до складу якої входять 30 офіцерів. На протязі трьох з половиною місяців вони будуть вишколювати місцеву поліцію.

ТРАНСПОРТОВЕ УПРАВЛІННЯ стейтів Ню Йорк і Ню Джерзі прийняло рішення виділити 8,5 мільйона дол. на створення проєкту поромної переправи між Гобокеном і нижнім Манґеттеном. Згідно з прийнятим проєктом, у 1990 році між ними почне діяти поромна переправа, на якій будуть працювати сім паромів.

Свято пісні і бандури в Лос Анджелесі

Саме такі вислови падали з уст громадян великого Лос Анджелесу, що густим натовпом йшли з концерту Капелі Бандуристів 12-го травня ц.р.

Насамперед, добре було укладено програму, що включала 18 точок, по 9 в кожній частині. Почато програму і закінчено композиціями Григорія Китастого. Крім цього, на всіх 18 точок програми 7 належить до творчости Гр. Китастого. Цим гідно відзначено пам'ять передчасно згаслого „батька кобзарської династії" у вільному світі. Так узвичаєно іменувати Гр. Китастого, бо його слідами йдуть його сини — Віктор та Андрій, а також племінник Петро Китастий і син Петра, Юліян Китастий, — усі вони видатні бандуристи-інструктори.

Перша частина програми містила народні пісні ліричні, навіть сумовиті: „Чорна рілля ізорана" аранж. С. Людкевича, із сольозаспівом О. Мороза і Ігоря Зам'ятого; „Вечірня пісня" аранж. Китастого, з сольоспівом В. Шевеля, „Пісня Івана Сірка" музика К. Стеценка, соліст М. Фаріон. Далі слідували дві прегарні пісні жартівливі — „Ой, продала дівчинонька серце" і „Ой, важу я,важу", обидві аранж. Гр. Китастого, обидві полонили слухачів, що виповнили залю.

Та не менш припали до серця і пісні героїчні, а зокрема з текстом „Кобзаря", як ось „У туркені по тім боці", „Встає хмара зза лиману" аранж. В. Ємця і „Гайдамацька пісня" аранж. К. Стеценка. Ця остання точка, як і перша в цій частині „Грай, кобзарю" (також слова Т. Шевченка), а музика Гр. Китастого — своєю бравурною мелодією з могутніми „форте" басів і баритонів викликала невгаваючу хвилю оплесків захопленої залі. Отже, гарно, бадьоро почалась і в героїчних тонах закінчилася перша частина концерту.

Друга частина почалася релігійною точкою Блажен муж' (старокиївський напів, аранж. А. Гнатишина), в якій можна було подивляти прецизність переходів від „форте" до „піяно" й абсолютну узгодженість з акомпаньяментом бандур. Наступна точка — „Рано вранці", слова Т. Шевченка, муз. К. Стеценка, а сольозаспів Я. Цісарука. Після неї глибоко-лірична пісня „Лебеді", слова М. Ситника, муз. Гр. Китастого, з солістом Ю. Оришкевичем — гарна, чуло-настроєва. Жанрово до неї близькою була дальша точка „Нічка", слова В. Багмета за Михайлом Старицьким, муз. Г. Жуковського, виконував соліст Я. Цісарук. Єдиною суто інструментальною точкою — була фантазією на тему пісні „Пливе човен", муз. С. Баштана, виконав соліст В. Мішалов, привітаний щирими оплесками слухачів, що переважно знають його з минулорічного гостинного виступу в нашому місті.

Наступні дві точки — знамениті гуморески: народна „Удовицю я любив", аранж. Гр. Китастого і „Сільський адвокат", кобзарська сатира, аранж. В. Мішалова, соліст В. Шевель. Заля була в захопленні і від соліста, і від цілого ансамблю.

На черзі — в'язанка народних пісень, аранж. Д. Піка, і кінцева точка програми — „Вставай, народе!" слова І. Багряного, муз. Гр. Китастого, сольозаспів Я. Цісарука.

Програму закінчено, та оплескам не було кінця, і диригент В. Колесник змушений аж тричі підіймати ансамбль для виконання наддатків. (Шкода, що не було подано їх назв). Були вони дуже гарні і бравурно виконані.

Китицею квітів, піднесених диригентові маленькою дівчинкою, і словом щирої подяки п. Медведя в імені цілої громади закінчено цей прегарний концерт Української Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка.

Це перша тура Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка під новим керівництвом. Слід сказати, що новий диригент Володимир Колесник упорався з нелегким завданням переходу від диригентури в опері до капелі бандуристів, де побіч голосів відіграє ролю інструмент-бандура. Особлива заслуга його в тому, що він поєднав у монолітний ансамбль нових виконавців зі „старою ґвардією". Сьогодні можна бути певним, що діяльність капелі забезпечена надалі в своєму служінні українському мистецтву.

Належить згадати, що концерт відбувся в затишній (хоч і досить просторій) залі університету південної Каліфорнії. Заля була вщерть виповнена, що слід завдячувати великому вкладові праці О. Рівного, а також Г. Галикові-Голутякові, Наталці Орлин, М. П. Новакові і Дарії Чайківській.

Анатоль Юриняк

Вірні...

(Закінчення зі стор. 1)

тиянства України-Руси. До того часу він має бути цілковито викінчений.

В понеділок, 24-го червня ц.р., точно в третю річницю започаткування будови, вірні парафії святочно перейдуть до новозбудованого собору. Запрошено усіх колишніх отців парохів, сотрудників і помічників, священиків і вірних сусідніх парафій і членів всіх українських товариств і організацій.

В год. 6-ій після полудня місцеві отці на чолі з Владикою Робертом Москалем відправлять Молебень, після якого оформиться процесія і вірні разом з духовенством перенесуть Найсвятіші Дари і мощі св. Йосафата з каплиці до собору.

Величаве посвячення собору відбудеться щойно 1-го травня 1988 року, як собор буде цілковито розмальований, уладжений і викінчений. На це величаве свято вже запрошено усіх владик Помісної Української Католицької Церкви у вільному світі.

Треба подбати, щоби собор св. Йосафата стало був живим, діяльним, заповнений вірними, особливо молоддю і сповняв свою Християнську місію, для якої його такою великою жертвенністю і працею батьків здвигнено.

ПІВДЕННА АФРИКА встановила тимчасовий уряд для Намібії. В понеділок, 17-го червня, президент Південної Африки Пітер Бота прибув до Віндгоку, столиці Намібії, і передав офіційні документи місцевим політикам, які покличуть до життя уряд. Південна Африка залишає за собою тільки міністерства оборони і зовнішньої політики, але і ці справи будуть в майбутньому передані Намібії, якщо вона справлятиметься з іншими завданнями. Націоналістичний рух за визволення Південної Африки з-під зверхности білих, які творять там меншість, СВАПО неприхильно поставився до плянів уряду і заповідає дальшу боротьбу з „білими расистами".

У ВОСЬМУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого
і Невіджалуваного
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п.

ВАСИЛЯ КУЗЬМИ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в четвер, 20-го червня 1985 р., о год. 8:30 ранку в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.; у Святій Землі — Назареті та в Куритибі — Парана, Бразилія.

Про молитви за спокій душі Покійного просять — дружина — НАДІЯ з дітьми та внуками

Повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в СОРОКОВИЙ ДЕНЬ після передчасного відходу у Вічність нашого Невіджалуваного СИНА

бл. п. д-ра мед.

ІГОРЯ ЛЮБОМИРА ПЕТРИГИ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ за Його душу:

у церкві св. Володимира в Гемпстеді, у суботу, 22-го червня 1985 р., о год. 7:30 ранку;
у манастирі оо. Василіян в Ґлен Кові, у п'ятницю, 21-го червня 1985 р., о год. 10-ій ранку.

Просимо злучитися з нами в молитвах за Його душу.

При тому дякуємо всім — Родині, Приятелям і Знайомим, що в хвилі нашого горя прийшли нам з розрадою і поміччю — за їхні жертви на Служби Божі, за квіти та за жертви на фонд викінчення української церкви в Люрді, Франція.

Хай Бог сторицею всім винагородить.

Батьки: КАТЕРИНА й МИХАЙЛО з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого Друга зі шкільних літ

бл. п. Романа Завадовича

складаю 15.00 ам. долярів
на ВИДАВНИЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ
ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА.

Юліян БАЧИНСЬКИЙ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 4-го грудня 1984 року відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий і Незабутній МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. д-р

ЛЕВ ГОЛІНАТИЙ

учасник Визвольних Змагань, сотник Української Галицької Армії, Корпусу Евгена Коновальця, довголітній голова ОбВУА в Нюарку, Н. Дж., член Т-ва Прихильників Державного Центру УНР в Ірвінґтоні, Н. Дж., член Об'єднання Українських Правників ЗСА та багатьох інших культурних організацій.

В першу чергу складаємо щиру подяку за відправи поминальної Служби Божої та Панахиди Їх Ексцеленції Владиці Михайлові Гринчишину, ЧНІ, Високопреподобному о. Михайлові Кучмякові, Ігуменові ЧНІ, пароховi церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. та Всечеснішому о. Осипові Панасюкові, пароховi церкви св. Івана у Виппані, Н. Дж.

Щиро дякуємо п. проф. Михайлові Добошеві, Членам церковного хору і солістові п. О. Гельбікові за так гарно відспівані поминальні відправи.

Наша щира подяка п. д-рові Романові Кіслевському за лікування та часті відвідини і особливо повну посвяти лікарську опіку. Рівнож щиро дякуємо д-рові Любомирові Кузьмакові та д-рові Мирославові Биховi за лікування та відвідини.

Дякуємо всім Приятелям і Родині за відвідини і квіти, зокрема д-р Стефанії Гуковій та д-рові Данилові Шіндлерові.

Особлива подяка Управі ОбВУА, 1-ій УД УНА, Об'єднанню колишніх вояків УПА і Товариству Вояків УПА за участь з їхніми прапорами під час Панахиди.

Щиро дякуємо за прощальні промови мґр. О. Лисинецькому від Об'єднання Комбатантських Організацій Нюарк-Ірвінґтон, п. К. Степовому від Прихильників Державного Центру УНР, та мґр. І. Лисинецькій від Правників Станиславова.

Особливо дякуємо п. дир. Костеві Гречакові за безупинну поміч Покійному в провадженні Його праці, як голови Відділу ОбВУА.

Щира подяка п. дир. К. Гречакові і п. А. Фединишинові за переведення грошової збірки на добродійні цілі. Жертводавцям наша щира подяка, — нехай Господь Вам винагородить.

Дуже дякуємо за поміщення некрологів у „Свободі" в грудні 1984, та у „Вісті Комбатанта" та „Мета" — в березні 1985 року.

Щира подяка Всім Рідним і Приятелям за участь в похоронних відправах і Всім Промовцям під час тризни, що Своїми споминами про Покійного старалися облегшити наш жаль і смуток.

Збірка на ВИХОВАННЯ МОЛОДИХ СВЯЩЕНИКІВ:

100.00 дол. — адвокат Нестор Олесницький;
по 80.00 дол. — родина Бриґідерів і Цибрівських;
по 50.00 дол. — п-во В. і В. Васічки, д-р С. і С. Ворохи, п-ні Ольга Дзерович, п-во А. і І. Дзеровичі, п-во Х. і В. Зарицькі;
по 25.00 дол. — п-во Г. і Л. Ґуралі, д-р Т. і Л. Крупи, п-во Г. і І. Кузьми, д-р І. і З. Терлецькі, п-во П. і М. Цапи;
по 20.00 дол. — п-во В. і Д. Пасічняки, п-во М. і Л. Стебельські, п-во І. і Л. Турянські, п-во Я. і Т. Турянські, д-р В. і В. Прокопці, п-ні Квітка Стецюк;
по 10.00 дол. — п-ні Лівія Дацківська, п-ні Христина Бойко, п. Степан Гук, п-ні Марія Мандзій, п-ні Анна Тиха;
по 5.00 дол. — п. Василь Пелехатий, п-ні Ольга Цап.
Разом ---------- $735.00

Збірка на „ВІСТІ КОМБАТАНТА":

по 50.00 дол. — ОбВУА — Відділ в Нюарку, Н. Дж., д-р Ю. і д-р П. Стефанівські;
40.00 дол. — д-р Р. Кіслевський;
по 25.00 дол. — п-во О. і С. Олесницькі, п-во О. і М. Гельбіґи, п-во В. і М. Кухи, п-ні Віра Яворська;
по 20.00 дол. — п. Тарас Пастушенко, п. Кость Гречак, п-во М. і Л. Бульби, п-во Я. і О. Чипаки, п. Петро Буняк;
по 10.00 дол. — п. Михайло Стоцко, п. Володимир Шпирка, п-ні Дарія Каранович, п-во Ю. і Л. Олесницькі, п-ні Іванна Лисинецька, п-ні Галя Клим, п. Іван Башляк, п-во Ю. і О. Кіслевські, п. А. Фединишин, п. Василь Кузик, п. Петро Семенюк;
по 5.00 дол. — п-ні Лідія Гура, п. Іван Пеленський, п. Василь Пелехатий;
2.00 дол. — п. Яремкевич.
Разом $467.00

На УКРАЇНСЬКУ МУЗИЧНУ ФУНДАЦІЮ:

55.00 дол. — п. С. Бернстін;
25.00 дол. — д-р Свистун-Рівес.
Разом $80.00

Разом зібрано $1,282.00

Дружина ЛІДІЯ з Ріднею

Ділимося сумною вісткою, що дня 15-го червня 1985 року упокоївся в Бозі на 84-му році життя наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п. д-р ветер.

Роман Сас-Погорецький

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться:

ПАРАСТАС у вівторок, 18-го червня 1985 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юньйон, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 19-го червня 1985 р., о год. 9:30 ранку з української католицької церкви св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — МАРІЯ
дочка — ЛАРИСА ДОЛИНСЬКА з мужем АДРІЯНОМ
та ближча і дальша Родина

Земляцьке Об'єднання „Тернопільщина"

з сумом повідомляє своїх Членів, Земляків й Українську Громаду, що в п'ятницю, 31-го травня 1985 року, на світанку, після довгої недуги упокоївся в Бозі в Чикаґо, Ілл., на 82-му році життя

бл. п. проф.

РОМАН ЗАВАДОВИЧ

ПОЕТ-ПИСЬМЕННИК, ПОЧЕСНИЙ ГОЛОВА НАШОГО ОБ'ЄДНАННЯ, ПОЧЕСНИЙ ГОЛОВА ОПЛДМ.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися у вівторок, 4-го червня 1985 р. в Чикаґо, Ілл.

Дружині Анні, синові Романові та Родині висловлюємо глибокі співчуття.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Земляцьке Об'єднання „Тернопільщина"

Тенісові турніри на Союзівці

Тенісова ланка УСЦАК, під проводом інж. Романа Ракочого, ст., подає до відома, що на літній сезон на Союзівці заплановані такі турніри:

6-7-го липня — УСЦАК — Схід (юньйори в групах А і Б).
10-11-го серпня — Подвійні гри
30-го серпня - 2-го вересня — УСЦАК крайові
14-15-го вересня — Запрошеневий УНС
28-29-го вересня Подвійні гри Пласт
12-13-го жовтня — КЛК.

Виступ...

(Закінчення зі стор. 2)

впертості, пощастило вийти на подіюм і особисто вручити Шевченкові одну із своїх книжок.

А тепер — запит, що Аркадій Шевченко хоче й яка ціль його публічних виступів в Америці? На мою думку виглядає, що не зважаючи на розчарування совєтською системою і його перехід на сторону вільного світу, він і надалі залишився совєтською людиною, продуктом цієї диявольської системи. Україна для нього, — це пусте слово, його батьківщина — це Совєтський Союз, а його народ це — „радянський народ". Українські проблеми й питання його не цікавлять, він про них навіть не згадує.

З одної сторони легкою критикою самої системи та її невдач, але ніколи не сильним засудом її самої та комунізму як такого, що породив цю жахливу систему, А. Шевченко старається переконати американців, що йому можна вірити й що він говорить щиро із переконанням, а з — другої він наполегливо просуває лінію коекзистенції і нового детанту, який тільки може вийти в користь Совєтського Союзу, даючи йому час і американські ресурси для ще більшого скріплення воєнної потуги й ще більшої загрози для самої Америки й всього вільного світу.

Прислуховуючись до промови колишнього амбасадора, можна винести враження, що, мовляв, Совєтський Союз, шукає миру і співпраці тільки треба мати терпеливість — інакше, коли дійде до конфлікту, це буде вина Америки. Перед американцями А. Шевченко намагається представити себе „апостолом миру", турботою якого є спасіння Америки, проте його думки і поради дуже нагадують пропаґанду і кличі європейських пацифістів, інспірованих і фінансованих Москвою. Подумати лише, що це діється в той час, коли президент ЗСА Роналд Реґен на весь світ явно і славно називає Совєтський Союз загрозою для вільної Америки й вільного світу.

А. Шевченко не подає ніяких прогноз чи можливостей як ізсередини знищити оцю диявольську систему, що на весь світ горлає про атомову бомбу, а все лише на те, щоб застрашивши, в той сам час поширювати свої диктаторське панування. Він про це не згадує, бо, мабуть, такі можливості його зовсім не цікавлять. Він нічого також не сказав про імперіялістично-російський характер сучасного совєтського комунізму, про міжнародний терор, інспірований Москвою, про Афганістан і варварське винищування бійців за свободу та підсичування в Азії, Африці і Південній Америці так званих революційних рухів для впровадження у цих країнах комуністичної системи й запанування над цілим світом.

Для А. Шевченка не існують сьогоднішні совєтські концентраційні табори, тюрми, „психушки", де мучаться і вмирають десятки тисяч невинних людей, не існують для нього і дисиденти, що ставлять спротив в обороні основних прав людини. Його не цікавлять спротив і змагання до волі поневолених Москвою народів, винищення мільйонів власних громадян нелюдською системою, що опирається на нечуваному в цивілізованому світі — терорі, брехні і донощицтві.

Порада А. Шевченка Америці нагадує мені нашу народну приповідку: „Не тратьте куми сили, спускайтеся на дно".

Аркадій Шевченко — для української громади, як і Америки — це не генерал Петро Григоренко.

Закінчення семестру і курсів англійської мови в УВУ

В рамках зимового семестру відбулося в четвер, 30-го травня ц.р., у головній викладовій залі УВУ закінчення курсів англійської мови та курсу українознавства для нових еміґрантів — біженців з Польщі. Курси улаштовував філософічний факультет УВУ під керівництвом декана проф. д-ра Г. Васьковича. Ці курси, як і курси в Ст. Ґеорґієн в Австрії минулого року, фінансово утримувала Фундація Українського Вільного Університету в ЗСА.

Щасливим збігом обставин відвідав в цей час УВУ несподіваний гість і добродій Владика Іван Прашко з далекої Австралії, який в супроводі ректора проф. В. Янева оглянув будинок і бібліотеку університету, а потім, у головній викладовій залі, привітав викладачів, студентів і курсантів та сів з присутніми до спільної пам'яткової світлини.

Закінчення зимових курсів у присутності проф. В. Янева і проф. П. Ґоя, голови Фундації УВУ, відкрила Рома Саноцька, студентка УВУ, яка була в часі курсів лучником поміж студентами і курсантами і деканатом філософічного факультету УВУ. Р. Саноцька подякувала професорам і викладачам за навчання і роздала присутнім студентам і курсантам свідоцтва і посвідки про відвідування курсів. Ректорові і викладачам вручено від студентів, як жест подяки — китиці квітучих рож.

З рамени Фундації УВУ в ЗСА привітав ректора, викладачів, студентів і курсантів проф. П. Ґой, що наголосив конечну потребу хоч частинного знання англійської мови для тих, що мають намір еміґрувати до англомовних країн, бо від цього залежать у великій мірі „їхні перші кроки" в цих країнах, зокрема, коли є трудноші з одержанням праці. Проф. Ґой згадав про подібні курси для групи українських біженців в Сант Ґеорґієн, біля Зальцбурга, в минулому році, — які в значній мірі допомогли тим людям одержати працю в Канаді. Проф. Ґой знайшов багатьох добродіїв в ЗСА і Канаді, що своїми пожертвами допомогли Фундації зібрати потрібну суму грошей для скорого фінансування і реалізації цього проєкту.

Опісля до студентів і курсантів промовив проф. Янів, який з признанням ствердив, що курси були дуже потрібні для цієї групи молоді. Він подякував Р. Саноцькій, що була надійним лучником поміж студентами і деканатом, що могла впливово організувати студентів і курсантів, знаючи багатьох новоприбулих. Вказуючи на конечність знання мови країн, в яких вони бажають жити, з огляду на труднощі, які можуть їх стрінути в житті, він сказав, що треба бути цього свідомим і не мати ілюзій. Проф. Янів звернув увагу на те, що потрібно поглибити знання рідної мови і культури, а зокрема тим, що обставинно не могли цього осягнути в Польщі. Ректор також вказав, що молоді люди можуть бути корисним лучником поміж давнішньою еміґрацією, але до цього конечно потрібно збагатити знання з українознавчих ділянок, а це вони зможуть осягнути, хоч частинно в часі літнього семестру 1985 року і висловив надію, що більше студентів візьме участь в цьогорічній семестральній програмі. Проф. Янів коротко насвітлив працю для відзначення 1,000-ліття Хрищення Руси-України, сказав, що в цьому почині маємо підтримку Блаженніших Владик обидвох наших церков — Православної і Католицької, а також заохоту Вселенської Церкви, зокрема Папи Івана Павла II, який іменував Кардиналом Митрополита Мирослава Любачівського.

Про навчальну діяльність під час курсів говорив мгр М. Антохій, який провадив курс української мови. Доповідач вказав на початкові труднощі, але висловив надію, що успіх навчання буде вже значно кращим влітку в часі літнього семестру.

Подібно насвітлила свою працю з курсів англійської мови мґр І. Спех-Качанюк. Вона ствердила, що з огляду на рівень знання потрібно було поділити курсантів на окремі групи, і що вона провадила дві групи у своєму курсі на нижчому рівні, а курс на вищому рівні вела мгр П. Нагайло-Марковська.

При цьому треба згадати, що в програмі курсу українознавства брали участь професори і викладачі з дотичних ділянок: проф. д-р В. Янів (українська культура); д-р О. Вінтоняк (історія Козаччини); д-р І. Жеґуц (історія Княжої доби); проф. І. Качуровський (українська література); мґр М. Антохій (українська мова); мґр І. Полулях (економічна географія України).

Такі курси, в міру потреби і вистачаючого числа учасників, будуть відбуватися і в наступних семестрах.

Б. К.

Св. п. о. В. Жолкевич

Св. п. о. В. Жолкевич

Скрижалі жалобної книги нашого народу на чужині покрилися ще одною сумною сторінкою. До цілої низки наших втрат прибула ще одна дуже болюча втрата: 12-го січня ц.р. закінчив свою життєву мандрівку і відійшов у вічність св.п. о. крилошанин Володимир Жолкевич.

Заснуло ще одне знесилене серце, замкнулися втомлені очі, відійшла у кращі світи благородна людина, ревний, зразковий священик, найдорожчий муж, батько і дідусь. Дня 16-го січня на цвинтарі міста Торонто, далеко від рідної батьківщини, виросла ще одна дорога нам українська могила.

Соняшне галицьке Покуття, де покійний провів юні роки. На його життєвому шляху не світили зорі, але він належав до тих, що під ударами долі не гнуться.

Народився покійний в селі Серафинці у священичій родині. В родині Жолкевичів зберігалася священича традиція довгі роки. Батько о. Юрій вмер на 56-му році життя, сповідаючи хворих на тиф. Священиком був також рідний брат покійного і три шваґри.

По смерті батька довелося мамі-вдові по священикові та дітям самим пробиватися крізь суворе життя. Часто приходилося покійному пішки йти до гімназії до Коломиї, де згодом перенеслася мешкати вся родина. Середню освіту закінчив о. Володимир іспитом зрілости в Академічній гімназії у Львові.

Після закінчення гімназії покійний вступив до Богословської Академії у Львові. Наділений Всевишнім небуденним музичним талантом, він вкоротці став дириґентом хору студентів-богословів. Під час величавого свята „Українська Молодь Христові" — 7-го травня 1933 року хор Богословської Академії під дириґентурою молодого питомця Володимира Жолкевича зробив на присутніх незабутнє враження як найкращий хор у Галичині.

А хто ж може забути „Єрусалимські Утрені" Страсного тижня в церкві св. Духа у Львові?

Після висвячення на священика пішли роки відданої праці на славу Божу, добро нашої Церкви і нашого народу. Покійний старався всюди прищепити любов до рідної пісні як дириґент хорів. Любов до Бога і до свого рідного українського народу неначе були органічно пов'язані в нього — справжнього священика-патріота. Покійний оповідав, які труднощі робило йому як катехитові польське шовіністичне духовенство в Теребовлі, Стриганці, Любіні, Дитківці, Бродах. Був він і катехитом у вчительській семінарії в Золочеві. Все це етапи його душпастирської праці на рідних землях.

Коли Друга світова воєнна хуртовина шаленим буревієм перекотилася через наші рідні землі, коли чорною хмарою вдруге сунули большевицькі полчища, покійний, рятуючи родину і життя, покинув рідні сторони та поділив долю і недолю скитальців. Відень, Париж, західня Канада, а опісля Торонто, церква св. Миколая, Скарборо, свв. Петра і Павла, а вкінці парохія св. Покрови. Жіночий хор „Арфа" під дириґентурою покійного досягнув мистецьких вершин.

У роках 1969 і 1975 організує величаві концерти в честь нашого Блаженнішого Патріярха Йосифа в Римі і диригує збірним хором під час святкувань. Як великий приятель молоді був капеляном пластової станиці та ініціятором побудови пластової каплиці у Ґрефтоні. Останніх 19 років був відданим опікуном і духовним асистентом ЛУКЖ Торонтонської і крайових епархій.

Покійний був також ініціятором і співредактором монументальної тритомної праці „Світильник істини", історія Богословської Академії у Львові.

Невсипуща праця для нашої Помісної Католицької Церкви та народу була дороговказом шляхетної людини, яким був покійний о. Володимир.

Та незбагнені Божі шляхи. Прийшла хвилина, коли треба було сказати: „Не нам на прю з Тобою стати, не нам діла Твої судить".

Вістка, що вже немає між нами о. крилошанина Володимира Жолкевича потрясла цілим Торонто. Хоч була гостра зима, снігом закурило, у похороні під проводом Владики Ізидора Борецького взяли участь десятки священиків і сотні вірних, які супроводжували в далеку дорогу до вічності св. п. о. В. Жолкевича.

о. Мирослав Байрак